Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Harold van Ganzenwinkel
h1.van.ganzenwinkel@nijmegen.nl
T 06 – 50014672

Ons kenmerk
D240356847

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 23 april 2024
Onderwerp Masterplan netcongestie 1.0

Geachte leden van de raad,

In antwoord op raadsvragen over netcongestie op 7 november 2023 hebben wij bij u aangekondigd dat wij komen met een Masterplan netcongestie. Bij deze brief ontvangt u dit Masterplan.

Afgelopen periode hebben wij, op basis van informatie van de netbeheerders, steeds beter zicht gekregen op wat het gebrek aan stroom tot 2030 kan betekenen voor Nijmegen. We hebben gemerkt dat ontwikkelingen en inzichten op het terrein van netcongestie elkaar snel opvolgen en dat dit de aankomende jaren ook zal blijven. Wij hebben er bewust voor gekozen om nu wel een Masterplan vast te stellen, omdat de impact van netcongestie op Nijmegen en de ambities die we als stad hebben groot zijn dan wel zullen zijn. We vinden het nodig om dit vraagstuk tijdig in de volle breedte in kaart te brengen en te agenderen.

Analyse
De krapte op het elektriciteitsnet blijkt steeds nijpender. In november 2022 kondigden de netbeheerders al aan dat grootverbruikers (bedrijven) geen nieuwe aansluitingen meer konden krijgen. In oktober 2023 voegde de netbeheerder hieraan toe dat zonder ingrepen vanaf 2026 ook stroom voor kleinverbruikers (nieuwe woningen) niet meer gegarandeerd kan worden. Het laatste bericht van TenneT is dat ook voor Smart Energy Hubs (samenwerking voor slimme oplossingen in de energievoorziening, zoals tussengebruikers en aanbieders van energie op bedrijventerreinen) alleen op maat ruimte is op het net. Daarnaast heeft netcongestie gevolgen voor de mobiliteitstransitie (laadinfrastructuur) en grootschalige opwek met zonnepanelen op (bedrijfs)daken.

Aanpak
In het Masterplan is een eerste aanzet voor de aanpak van netcongestie opgenomen langs 3 sporen: verzwaring, betere benutting en prioritering.

a) verzwaring

Op de eerste plaats zetten netbeheerders Liander en TenneT alles op alles om het net te verzwaren op laag-, midden- en hoogspanningsniveau. Zo plaatst Liander buurtgewijs middenspanningsruimtes (trafostations) bij in wijken, naar verwachting zullen de aankomende jaren zo'n 500 trafohuisjes worden bijgeplaatst. Daarnaast breidt Liander diverse onderstations in Nijmegen uit tot 2030. Tegelijkertijd verzwaart en compartimenteert (opknippen) TenneT het hoogspanningsnet in Flevoland, Gelderland en Utrecht (FGU-gebied). Wij verlenen waar nodig onze medewerking aan deze ingrepen om onnodige vertraging te voorkomen. De verzwaringsoperatie van TenneT is niet eerder dan 2030 gereed, waardoor we tot die tijd met netcongestie te maken hebben.

b) beter benutten

In het tweede spoor verkennen we de mogelijkheden om het net beter te benutten en energie te besparen door middel van opslag en batterijen, netbewust bouwen, congestiemanagement (bijv. energie flexibeler afnemen, meer buiten de piekmomenten van congestie op het net), smart energy hubs en slim laden. Voor het FGU-gebied wordt binnenkort een actieplan gepresenteerd met naar verwachting veel aandacht voor betere benutting. Uit dit actieplan zal meer duidelijkheid komen over wat de diverse opties op kunnen leveren en op welke wijze gemeente Nijmegen bij kan dragen aan de realisatie van de congestieverminderende maatregelen.

c) prioriteren

Prioriteren is in ieder geval tot 2030 nodig, tenzij voor het FGU-gebied alsnog tijdig voldoende maatregelen door het Rijk en netbeheerders kunnen worden ingezet. De resterende netcapaciteit moeten we met regiogemeenten delen, omdat koppel-onderstations meerdere gemeenten bedienen. Prioriteren kan op twee verschillende manieren. Wij kunnen als gemeente de planning van onze ambities aanpassen in afstemming met regiogemeenten. We blijven stakeholders informeren, ook u als raad, om gelegenheid te bieden op basis van actueel inzicht in netcongestie prioriteitsbesluiten te nemen.
Netbeheerder Liander is primair aan zet om aanvragen voor transport van stroom te prioriteren. Op dit moment mogen netbeheerders nog geen voorrang geven aan maatschappelijke functies en geldt 'wie het eerst komt, die het eerst maalt'. Toezichthouder ACM (Autoriteit Consument & Markt) heeft aangegeven in de loop van april 2024 te komen met een zogenaamd codebesluit prioriteringsruimte transport-verzoeken. Liander wil gemeenten gaan betrekken bij de prioritering in aanvragen die met dit codebesluit mogelijk wordt gemaakt.

Tot slot
We hebben het Masterplan vastgesteld als dynamisch document. We gaan de ontwikkelingen zoals nieuwe inzichten en resultaten van de verschillende aanpakken

nauwgezet volgen/monitoren, indien bijstelling van het masterplan nodig is, zullen wij een bijgesteld masterplan vaststellen en aan uw raad sturen. Hiervoor is intensieve samenwerkingen en informatiedeling met Liander een cruciale randvoorwaarde, zoals we in januari hebben vastgelegd in een gezamenlijke intentieverklaring met de netbeheerder. Dit Masterplan zal leiden tot koerswijzigingen in onze ambities. Wij leggen deze wijzigingen aan u voor bij het Koersdocument of bij andere documenten waar dat van toepassing is.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester

Bijlagen
Masterplan netcongestie 1.0 2024